

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.10.2007
KOM(2007) 574 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Konklusioner fra høringen om en europæisk havpolitik

{KOM(2007) 575 endelig}
{SEK(2007) 1278}
{SEK(2007) 1279}
{SEK(2007) 1280}
{SEK(2007) 1283}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Konklusioner fra høringen om en europæisk havpolitik

1. INDLEDNING

Vedtagelsen af grønbogen om havpolitik den 7. juni 2006 var startskuddet til den et år lange høring om EU's havpolitik.

Høringsprocessen, som er beskrevet i denne meddelelse, førte til en deltagelse uden fortilfælde, både med hensyn til dybde og bredde. Ud over bidragene fra alle EU-institutioner er en række nationale og regionale parlamenter kommet med bemærkninger til grønbogen direkte til Kommissionen. Blandt de berørte parter og borgere, der har indgivet bemærkninger, kan nævnes regeringer fra tredjelande, individuelle borgere, repræsentanter for det videnskabelige og akademiske samfund, individuelle virksomheder, ngo'er og repræsentanter for erhvervslivet. Et meget stort antal netværk eller projektororganisationer, som er aktive inden for udvikling af kyst- og havprojekter, har desuden indgivet meget detaljerede indlæg, og det samme har en række byer og kystregioner med interesse i specifikke spørgsmål som f.eks. turisme.

Der blev således modtaget mere end 490 bidrag, og der blev afholdt over 230 arrangementer, hvor havpolitikken blev drøftet med de berørte parter.

Alle detaljerne i disse bidrag, herunder de detaljerede referencer, kan findes i:

- en detaljeret rapport om høeringsprocessen, som vil blive lagt ud på hjemmesiden om maritime anliggender (<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/>);
- teksten til selve bidragene, som findes på hjemmesiden om maritime anliggender (http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/post_green_en.html).

2. TEMAER FOR HØRINGEN

2.1. En integreret havpolitik: Søgning efter merværdi

Respondenterne går med hensyn til havpolitikken i EU ind for en integreret strategi, fordi man således integrerer de forskellige sektorerers behov og de problemstillinger, som i øjeblikket er omfattet af forskellige politikområder, hvilket kan føre til modstridende foranstaltninger eller til, at respondenternes interesser på et område ikke bliver tilgodeset på et andet område. Som et tydeligt eksempel herpå nævner havneindustrien ofte miljøbeskyttelsesforanstaltningernes konsekvenser for havnenes udvikling. Langt størstedelen af respondenterne forventer en positiv virkning af en øget integration af de forskellige politikker.

Et andet argument for en sådan helhedsorienteret fremgangsmåde er, at den bringer de forskellige aktører og berørte parter sammen. Respondenterne nævner således specifikke eksempler på integration i praksis.

De regionale myndigheder beskriver det samarbejde, der allerede finder sted. De bifalder de nye muligheder for mere kontakt og samarbejde på regionalt, nationalt og europæisk niveau, og de anmoder om, at regionernes problemer gøres mere synlige.

Høringen bekræfter, at der er store muligheder for at udvikle forbindelserne mellem de mennesker, der i deres hverdag og arbejde er i daglig kontakt med havet, herunder søfolk og fiskere, samt andre tilknyttede økonomiske sektorer. Den bekræfter det store potentiale for at udvikle et fælles ansvar for en bæredygtig udvikling. Et godt eksempel er fiskerne, hvis traditionelle tilknytning til havet kan udvides og redefineres ved at bringe dem i kontakt med andre aktiviteter, f.eks. turisme eller miljøbeskyttelse.

På visse områder peger respondenterne også på, at en integreret strategi kan have en række økonomiske fordele. Man vil kunne opnå en virkelig merværdi ved at anvende de rigtige værktøjer til indsamling og anvendelse af data. De økonomiske aktører understreger behovet for at integrere systemer og standarder inden for maritim overvågning og kontrol. Forskere peger på de økonomiske fordele ved en kombineret anvendelse af det kostbare udstyr, de anvender i deres arbejde.

Mens der kun er ganske få kritikere af en integreret strategi, er der andre, der sonder mellem selve strategien og de specifikke værktøjer. De advarer imod, at udviklingen af en integreret strategi fører til, at EU om- eller overregulerer eller overcentraliserer. Mange ønsker således ikke en integreret strategi, der ændrer den eksisterende kompetencefordeling.

2.2. Hvem laver hvad? Subsidiaritet betyder ansvar

I grønbogen om havpolitik er subsidiaritet en af grundstenene i den integrerede strategi. Det kræver, at man træffer beslutninger og iværksætter foranstaltninger så tæt som muligt på de mennesker og de områder, der er berørt heraf, og at man anvender den eksisterende ekspertise i beslutningsprocessen.

Reaktionerne på grønbogen bekræfter Kommissionen i, at en europæisk havpolitik skal bygge på den eksisterende kompetencefordeling i EU. Den Europæiske Unions rolle skal således være at fremme processen, ikke at styre den.

Et godt eksempel i denne henseende er spørgsmålet om fysisk planlægning. Mange respondenter på tværs af alle sektorer er enige om de overordnede fordele ved en sådan planlægning. De fleste påpeger, at den fysiske planlægning hører under medlemsstaternes kompetence, men understreger samtidig, at der er behov for en kontinuerlig politik og formidling af bedste praksis på tværs af grænserne.

Et andet eksempel er spørgsmålet om medlemsstaternes offshore-aktiviteter. Oprettelsen af en europæisk kystvagt finder således meget lidt støtte, men der er en vis interesse i et samarbejde mellem medlemsstaterne for at opfylde samme målsætninger uden at ændre kompetencefordelingen.

Der er blevet lagt stor vægt på, at det er nødvendigt med en bedre gennemførelse og en mere sammenhængende interaktion mellem de eksisterende politikker og retlige rammer. Det betyder, at man lægger større vægt på konsekvensanalyse. Der blev desuden efterlyst specifikke lovgivningsmæssige initiativer med henblik på at lukke hullerne i EU-lovgivningen.

Høringen viser tydeligt kompleksiteten af Europas havbaserede aktiviteter. Denne kompleksitet kræver både en helhedsorienteret fremgangsmåde og skræddersyede løsninger, der tager hensyn til regionale forhold samt specifikke berørte parter behov og ekspertise.

Kystregionerne er direkte berørt af havpolitikken. Den brede deltagelse fra lokale og regionale myndigheder viser, at der er en vilje til at lære af andre, udveksle erfaringer og komme med nye idéer.

Erhvervslivet efterlyser mindre regulering og mere selvregulering. Det har givet udtryk for, at selvregulering ikke altid er den bedste løsning, men den positive virkning af at belønne gode resultater og bedste praksis kan fremme gennemførelsen af de eksisterende regler og danne grundlag for forbedrede standarder, som de fleste så kan tilslutte sig.

Høringen fremhæver vigtigheden af at gennemføre og håndhæve reglerne. En følelse af ejerskab og fælles ansvar kan fremme gennemførelsen og håndhævelsen, og konklusionen er, at både subsidiaritet og inddragelse af de berørte parter vil spille en væsentlig rolle i forbindelse med fremtidige initiativer inden for EU's havpolitik.

Debatten har vist, at de berørte parter har en vis ejerskabsfølelse for deres bestemte brik i det store havpolitiske puslespil. Formålet med den europæiske havpolitik skal være at få alle brikkerne i puslespillet til at passe sammen uden at ændre på nogen af brikkerne.

Debatten omkring kompetencefordelingen bekræfter således ånden i grønbogen, idet den viser, at alle berørte parter føler en forpligtelse over for deres del af det maritime Europa. En europæisk havpolitik kan kun blive en succes, hvis man forstår at udnytte dette engagement til noget positivt og sikre, at alle berørte parter tager deres del af ansvaret og føler sig inddraget i processen.

2.3. Havkloden: Et globalt problem og et globalt ansvar

Det blev åbenlyst i løbet af høringen, at de maritime aktiviteter som skibsfart og fiskeri er globale aktiviteter. Adskillige respondenter var af den overbevisning, at EU skulle iværksætte foranstaltninger til beskyttelse af det globale økosystem, herunder i højsøområder.

På dette område er flertallet af respondenterne enige om behovet for multilaterale regler og standarder og om, at det må sikres, at de gennemføres og håndhæves. Der er dog forskellige opfattelser af, hvorledes det i praksis skal finde sted. Nogle insisterer på, at der kun skal udvikles standarder i en multilateral kontekst, og er modstandere af, at EU først udarbejder standarder. Et betydeligt antal berørte parter mener dog, at EU har en vigtig rolle at spille ved at foregå med et godt eksempel.

Der er således enighed om fordelene ved at lade EU vise vejen frem. De respondenter, hvis konkurrenceevne afhænger af, at der er lige konkurrencevilkår for alle, er imidlertid modstandere af, at EU ensidigt indfører regulerende foranstaltninger, der foregriber eventuelle regler fra internationale organer.

Høringen bekræfter, at man ikke kan komme uden om de maritime anliggendes internationale og multilaterale aspekter. EU skal samarbejde med de internationale organisationer og tage hensyn de regler, de fastsætter. Respondenterne er enige om, at der bør anvendes en integreret strategi over for de internationale aspekter af EU's havpolitik, men insisterer på, at der foretages en konkret vurdering af hvert enkelte tilfælde. De støtter en fremgangsmåde, hvor man anvender de eksisterende instrumenter og metoder og kun finder nye, når det giver en reel merværdi.

At vise det gode eksempel er også ensbetydende med, at man overholder de regler, der allerede findes på området. Respondenterne nævner også, at det er vigtigt at styrke både medlemsstaternes og tredjelandenes gennemførelse og håndhævelse af internationale regler. Dette har givet anledning til en række forslag om dialog, bistand og kapacitetsopbygning med EU's nabolande og andre partnere.

Den europæiske naboskabspolitik blev især, men ikke udelukkende, fremhævet af de respondenter, der har interesse i Middelhavsområdet. Mange berørte parter støtter grønbogen i, at det er vigtigt at inddrage nabolande i arbejdet vedrørende en integreret havpolitik.

Høringen bekræfter således, at det er vigtigt at give den europæiske havpolitik en international dimension. Respondenterne ønsker at gøre fuld brug af det nuværende system, inden man forsøger sig med nye løsninger.

2.4. Bæredygtig ressourceudnyttelse: Betydningen af en forsvarlig forvaltning

Høringen har bekræftet den tydelige forbindelse, som grønbogen etablerer mellem konkurrenceevne og bæredygtighed. Høringen viste også, at respondenterne er bevidste om, at denne forbindelse skal være af positiv karakter, hvis vi fortsat ønsker at anvende oceanerne og havene uden at ødelægge dem for alle europæere og menneskeheden som sådan.

2.4.1. Konkurrenceevne

Høringen viser tydeligt, i hvilken grad Europas velfærd afhænger af adgangen til sikre og effektive maritime tjenesteydelser. Deres effektivitet er af afgørende betydning for EU's konkurrenceevne på et globalt marked.

Respondenterne er enige om, at de europæiske maritime tjenesteydelser og havne er sektorer med et højt vækstpotentiale, og i Lissabon-strategien udpeges de som nøgleelementer i indsatsen for at gøre Europa til den meste konkurrencedygtige handelsblok i verden.

Respondenterne er ligeledes enige om, at EU's internationale og interne resultater inden for de maritime sektorer bygger på vores evne til at levere en højere kvalitet, ikke vores evne til at være billigere.

EU's maritime industriers succes afhænger af deres evne til at innovere, det være sig inden for skibsbygning, logistik, fremstilling af skibsudstyr eller hertil knyttede tjenesteydelser. Dette er også vigtigt inden for andre maritime sektorer som f.eks. turisme, der også bidrager positivt til kystregionernes økonomiske situation.

Kommunikationen mellem de forskellige maritime industrier i EU er blevet forbedret som følge af etableringen af maritime klyngedannelser, hvilket har sat yderligere gang i den maritime økonomi.

Dette indbefatter et vigtigt element af videnskab og forskning. Det videnskabelige samfund har spillet en meget aktiv rolle i udviklingen af forslag med henblik på at knytte tættere bånd mellem maritime videnskabelige organer og forskningsorganer samt mellem teknologi og innovation.

Fremtidens teknologier vil komme til at udgøre vigtige grundsten i en mere bæredygtig økonomi, f.eks. udviklingen af vedvarende energi, særlig vindkraft og bølgeenergi. Højteknologimarkeder som f.eks. blå bioteknologi forudsætter i høj grad et solidt og velfunderet videnskabeligt grundlag.

Viden er ensbetydende med data. Det fremgik af høringen, at der er stor opbakning til en bedre indsamling og anvendelse af realtidsdata og andre data om oceaner og have samt om de aktiviteter, der finder sted i og på dem, og af socioøkonomiske data og statistikker om kystregioner og den maritime økonomi.

Respondenterne bekræfter, at de lægger stor vægt på standarder. Der er behov for høje standarder for at sikre en høj kvalitet og således konkurrenceevnen samt standarder, der fremmer en bæredygtig udvikling. Erhvervslivet påpeger, at en konkurrenceevne, der bygger på høje standarder, kun vil fungere i praksis, hvis disse standarder anvendes generelt, således at der gælder lige vilkår for alle. De påpeger ligeledes, at frivillige ordninger ofte giver bedre resultater end bindende lovgivning. Mange respondenter gør opmærksom på, at EU bør føre an, hvis eventuelle standarder skal gennemføres på verdensplan. Andre pointerer, at mens de fleste økonomiske aktører generelt er pålidelige, er andre mindre samvittighedsfulde, og det er således nødvendigt at håndhæve de gældende regler og overvåge deres gennemførelse.

De utilsigtede virkninger af regulering fremhæves inden for områder som f.eks. anvendelsen af traditionelle skibe til turisme eller de unødvendige omkostninger for den europæiske skibsfart som følge af, at sejlads fra en havn i én medlemsstat til en havn i en anden medlemsstat altid betragtes som internationale, selv om det gods, der transporteres, kan cirkulere frit i det indre marked.

Højere standarder betyder også højere standarder for kvalitetspersonale. Mange økonomiske aktører i EU har opnået ganske gode resultater med hensyn til ansættelse og arbejdsbetingelser, men der er fortsat meget, der kan gøres for at forbedre situationen for personalet i den maritime økonomi for at opfylde en anden målsætning: at sikre kvalitetsjobs til kvalitetspersonale. Respondenterne påpeger, at der er mulighed for yderligere forbedringer af arbejdstagernes færdigheder og uddannelse og for at kombinere traditionelle maritime færdigheder med de mere moderne. Der er forskellige opfattelser af, hvorvidt og på hvilke punkter søfartssektorerne bør være undtaget fra EU's arbejdsmarkeds- og sociallovgivning,

men der er enighed om behovet for at bidrage til at skabe lige vilkår for alle i sektoren og om den rolle, som EU-lovgivningen kan spille i denne henseende.

Det fremgår af en lang række indlæg, at den tværsektorielle mobilitet, understøttet af uddannelse og kvalifikationer, der tager udgangspunkt i industriens behov, samt mere attraktive, multisektorielle karrieremuligheder er afgørende faktorer for de europæiske maritime sektors konkurrenceevne.

De økonomiske aktørers uafhængighed fremhæves som et argument mod offentlig støtte til økonomiske aktiviteter. Respondenterne insisterer dog på, at der bør forefindes passende rammebetingelser for arbejdet, og de bifalder således offentlig støtte, f.eks. med henblik på højere standarder, for at sikre lige vilkår for alle og belønne god adfærd eller aktiviteter til gavn for fællesskabet.

2.4.2. *Bæredygtighed*

Der er stor enighed om behovet for at etablere beskyttede havområder, men der er uenighed om deres placering. Begge parter i debatten ønsker at blive hørt mere, hvilket bekræfter behovet for forudgående koordinering og planlægning, når det drejer sig om fysisk planlægning.

Havmiljøets tilstand er et vigtigt spørgsmål. Truslerne på dette område kommer bl.a. fra udnyttelsen af de levende ressourcer gennem overfiskeri og klimaændringer. Interaktionen mellem oceanerne og klimaet er et grundlæggende element i EU's klimapolitik.

Udviklingen af blå bioteknologi og andre anvendelser af genetiske ressourcer betragtes som et område med nye muligheder og bekræfter, at der er behov for en integreret strategi, der forener forskning, bæredygtighed og international regulering.

Respondenterne pointerer, at næsten 80 % af forureningen af havmiljøet er landbaseret, og de efterlyser en større indsats på dette område. Dette punkt fremhæves især af de organisationer, der har interesse i Østersøen. Mange anmoder om, at der ved planlægningen af nye projekter skal tages hensyn til de miljörisici, der er "gået i arv", f.eks. gamle vragsdele eller efterladt krigsammunition.

En række respondenter fremhæver betydningen af den tematiske havstrategi som en miljømæssig grundpille i EU's havpolitik. Det understreges, at det er nødvendigt hurtigst muligt at vedtage det foreslåede havstrategidirektiv.

Det nævnes ligeledes, at det er vigtigt at sikre en kobling mellem de eksisterende miljøinstrumenter og gennemførelsen af den tematiske havstrategi. Det understreges, at sammenhæng og forenelighed er afgørende faktorer for gennemførelsen af alle disse instrumenter. Visse respondenter fremhæver, at det er nødvendigt at gå endnu længere end den tematiske havstrategi og således dække bredere målsætninger med hensyn til miljøbeskyttelse, mens andre ønsker at sikre, at foranstaltninger og lovgivning på miljøområdet tager behørigt hensyn til en række økonomiske prioriteter.

Det er af afgørende betydning for en bæredygtig forvaltning af havet og kystområderne at tage udgangspunkt i de eksisterende økosystemer og -regioner. En række respondenter gør opmærksom på behovet for samarbejde mellem kystregioner og nabomedlemsstater og andre nabolænder. De særlige karakteristika for de forskellige økosystemer og -regioner skal tages i betragtning. Det blev bekræftet, at de regionale havkonventioner spiller en stor rolle.

En række økonomiske aktører fremhæver de miljømæssige fordele ved skibsfart og det store potentiale inden for transport ad indre vandveje og intermodalitet i forhold til andre transportmetoder. Respondenterne bekræfter dog også, at luftforureningen fra skibe, ophugningen af dem og deres forurening af havet fortsat giver anledning til bekymring, og mens der er uenighed om løsningerne, er der enighed om målsætningerne. De økonomiske aktører går ind for internationale løsninger, idet de ofte stiltiende accepterer, at dette kan medføre forsinkelser eller mindre optimale løsninger.

De regionale myndigheder, især i afsidesliggende områder, er bevidste om, at den fremtidige velfærd og bæredygtighed inden for sektorer som turisme og fiskeri – både industrielt fiskeri og lystfiskeri – kræver uberørte kystlinjer og sunde marine økosystemer.

Mange efterlyser en øget integration af miljøspørgsmålene i fiskeripolitikken kombineret med en øget integration af fiskeripolitikken i havpolitikken. Det understreges, at der er behov for en bedre opfølgning på den videnskabelige rådgivning vedrørende fastsættelsen af de kommercielle fiskekvoter sammen med en mere økosystembaseret fiskeripolitik. En bæredygtig fiskeriforvaltning forudsætter et mere tilpasset og effektivt kontrol-, overvågnings- og håndhævelsessystem. Det må forventes at give bedre og mere bæredygtige resultater, hvis man forener miljøforskning og fiskeriforskning. Et antal respondenter angiver, at der bør tilvejebringes en større forståelse af akvakulturens virkning på det overordnede økosystem.

Af andre problemstillinger nævnes bedre uddannelse, arbejdsbetingelser og jobmuligheder for fiskere. Uden forbedringer på disse områder er det ifølge respondenterne ikke realistisk at udvikle en bæredygtig fiskeripolitik. Større internationale problemer som f.eks. ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri er i lige så høj grad afhængige af beskæftigelse og arbejdsbetingelser som af håndhævelse.

Mange efterlyser værktøjer til at evaluere de økonomiske aktiviteters tværsektorielle og miljømæssige virkninger for at sikre en mere bæredygtig organisation og planlægning af aktiviteter. Mange respondenter fremhæver den stigende eksponering for de risici, der skyldes klimaændringerne.

2.5. Maritim forvaltning: Fælles værktøjer for en fælles politik

2.5.1. Fysisk planlægning

Respondenterne fremhæver behovet for en koordineret forvaltning og planlægning af de konkurrerende anvendelser af havene. Den økonomiske aktivitet er dels i stadig stigning, dels mere og mere interaktiv, og der anvendes et stadig større antal instrumenter til at sikre bæredygtighed, hvorfor det uden integrerede planlægnings- og forvaltningsværktøjer vil være meget vanskeligere at opnå en bæredygtig udvikling af vores oceaner og have. Et flertal af respondenterne er enige om, at den fysiske planlægning på det maritime område kan være et godt værktøj at anvende på tværs af EU, men at det skal forblive under medlemsstaternes kompetence.

Der er vidt forskellige meninger med hensyn til selve begrebet, dets anvendelsesområde og forbindelserne til eksisterende instrumenter (f.eks. den integrerede kystzoneforvaltning og det foreslåede havstrategidirektiv). Et flertal af respondenterne er enige om, at planlægningen og forvaltningen af vores have bør bygge på en økosystembaseret fremgangsmåde.

2.5.2. Data og overvågning

Respondenterne hilser generelt initiativet vedrørende udviklingen af et europæisk datanetværk velkommen, og der blev fremsat mange forslag til, hvorledes denne opgave skal løses i praksis.

Et forslag er at give adgang til disse data gennem et interaktivt værktøj, som oplyser Europas borgere om alle aspekter af Europas forhold til havene. Hertil kommer, at data om f.eks. placeringen af naturarvsteder kan reducere risikoen for udviklere, der således kan planlægge under hensyntagen til de steder, de bør undgå.

Der kan sikres bedre håndhævelse gennem en mere effektiv overvågning og kontrol af skibstrafikken. Meget få respondenter er uenige i de potentielle besparelser som følge af standardisering, sammenkædning og kommunikation mellem de nuværende sektorielle systemer.

2.5.3. Finansiering

Høringen viste, at det er vanskeligt at identificere, hvilken del af EU's strukturudgifter der bidrager til havpolitikens målsætninger.

De regionale respondenter, herunder Regionsudvalget, anmoder derfor om en mere specifik og målrettet tilgang til finansieringen i kystområderne gennem mere gennemsigtighed og sammenkoblingen af eksisterende finansielle værktøjer under en fælles europæisk kystfond.

2.6. Europæerne og havet: Deltagelse og inddragelse

Høringen om EU's havpolitik har vakt en uventet stor interesse hos de parter, der er berørt af fiskeripolitikken.

Respondenterne anmoder om høring og dialog samt om flere oplysninger til alle dem, der er berørt af havpolitikken.

De økonomiske aktører ser med tilfredshed på princippet om en integreret strategi og udtrykker forventning om, at det vil føre til en mere gennemsigtig og effektiv politikformulering og reguleringsaktivitet i EU. De betragter udviklingen af en integreret havpolitik på baggrund af en blomstrende maritim økonomi og en øget skibsfart og havneaktivitet, hvilket kræver stærke forbindelser mellem sektorer og tilknyttede aktiviteter i form af klyngedannelser, herunder på EU-niveau.

Regionerne går ind for en integreret strategi med stor begejstring. De understreger kystregionernes rolle som værter for den maritime økonomi og som en del af kyst- og havmiljøet, samtidig med at de er afhængige af en bæredygtig kystforvaltning. Endnu flere forventer at drage fordel af sammenkoblingen mellem aktiviteterne på EU-niveau og foranstaltningerne i marken i kystområderne samt af en styrkelse af medlemsstaternes myndigheders inddragelse.

Medlemsstaterne støtter princippet om integreret forvaltning af de maritime anliggender. De ser forslaget om en integreret havpolitik ud fra deres egen interesse i at sikre en stabil og bæredygtig udvikling af deres maritime økonomier og kystregioner. De ønsker, at en ny havpolitik gennemføres uden at røre ved de eksisterende og velfungerende procedurer, idet den mere skal fungere som en katalysator for bedre praksis.

EU-institutionerne og –organerne har givet deres støtte under hele processen, og de bestræber sig på at overvinde sektorielle hindringer i deres procedurer for at give et koordineret svar på grønbogen. De betragter den europæiske havpolitik med udgangspunkt i globaliseringens negative aspekter, den øgede brug af oceaner og have, miljø- og klimaændringerne samt behovet for inddragelse af kystsamfundene og det maritime samfund. Visse forslag fra institutionerne går endnu længere end grønbogen.

De individuelle borgere og civilsamfundet sender blandede signaler. Der er i et vist omfang et ønske om, at EU ikke skal overtage de nationale eller regionale kompetencer, men generelt fremgår det af reaktionerne på grønbogen, at befolkningen er bekymret for planetens marine økosystem, og at den er af den opfattelse, at myndighederne gør for lidt over for de miljøskadelige aktiviteter.

Miljø-ngo'erne efterlyser EU-foranstaltninger vedrørende planlægningen af maritime områder og kystområder for at sikre en effektiv økosystembaseret forvaltning. Integrationen af sektorpolitikker er et middel til at sikre integrationen af miljømæssige målsætninger på tværs af alle sektorer. Generelt giver respondenterne udtryk for deres ønske om løbende at blive hørt, herunder i forbindelse med den videre udvikling og gennemførelse af EU's havpolitik.

Havpolitikhøringens lancering har også vakt interesse hos dem, der ønsker at informere og udbrede budskabet om vores have og oceaner. Europas borgeres interesse for vores kyster og hele problematikken på dette område må betragtes som et godt tegn, både for de maritime økonomier, hvis succes afhænger af deres tiltrækningskraft, og for vores havmiljø, der afhænger af borgernes vilje til at bevare det. Der er dog bred enighed om, at de maritime sektorers image generelt skal forbedres. Der er masser af idéer til udvekslingen af god praksis, konferencer, inddragelse af eksperter fra søfartskredse, herunder fiskere, eller pilotprojekter med henblik på at informere lokalsamfund eller turister.

Det kan konkluderes, at høringen har åbnet op for en sand skattekasse af gode idéer og en vilje til at deltage i et langsigtet projekt baseret på læring og permanent udvikling. Høringen har således ikke kun givet anledning til en ny integreret fremgangsmåde for forvaltningen af vores have, den har også banet vejen for en ny form for politikformulering.

"De mange nye muligheder, som den politiske debat om udviklingen af EU's havpolitik affødte, har givet det hidtil bedste grundlag i min generation for en bedre forståelse af oceanernes både globale og lokale betydning og af betydningen af forskning og innovation på dette område" – Dr. Peter Heffernan, administrerende direktør, Irish Marine Institute, Galway